

KAUNAS PHOTO Kybartuose: Lenkijos fotografo darbų premjera protėvių žemėje

2019 m. birželio 8 d.,
šeštadienį, minint Kybartų
miesto savivaldos šimtmetį,
fotomeno festivalis KAUNAS PHOTO
šiam mieste pristatys lietuvių
kilmės fotomenininko iš Lenkijos

Mariušo Foreckio fotografijų, sukurtų meninių rezidencijų
Kybartų krašte metu, premjerą. Paroda „Kaimynai, kurių
pažinoti negalėjau“ bus rodoma po atviru dangumi Kybartų
Eucharistinio išganytojo parapijos bažnyčios šventoriuje, o
šventės kulminacijos metu 23 val. I. Levitano aikštėje vyks
M. Foreckio fotografijų projekcija, kurią fotografas pradės
jaudinančia (savo) Klimų šeimos iš Stanaičių kaimo egzilio
istorija. Paroda veiks visą birželį.

Mariušas Foreckis ([Mariusz Forecki](#)) žinomas kaip Lenkijos
išsilaisvinimo ir laisvės laikotarpio gyvenimo būdo
fotografas. Jo fotografijų serija apie Kybartus kilo
neatsitiktinai. Pirma – tai socialinėms temoms jautrus
fotografas, todėl pasieniai yra viena iš svarbių temų, kurias
fotografas nagrinėja jau ne pirmą dešimtmetį. Mariušas
Foreckis – Poznanėje 1962 m. gimęs fotografas, turintis
lietuviškų šaknų. Jo mama, Prakseda Klimatė kilusi nuo
Kybartų, Stanaičių kaimo. 1944 m. Klimų šeima, kaip daugelis
pasienio gyventojų, buvo deportuota į Vokietiją darbams,
tačiau po kapituliacijos gavo leidimą grįžti į Lietuvą. Dėl
deportacijos į Sibirą ar kitų represijų rizikos, Klimai
sustojo Lenkijoje, kur pradėjo kurti naują gyvenimą. Lietuvos
trauka Mariušą persekiojo visą gyvenimą. Tik tapęs fotografu,
lankydamasis pasikeitimus ir sukrėtimus patiriančioje
posovietinėje erdvėje, M. Foreckis buvo vienas iš nedaugelio

užsienio fotografų, dirbusių Vilniuje ir LR Seime 1991 m. Sausio 13-osios naktį.

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Fotomeno festivalio „Kaunas Photo“ programos kasmet pristato Lietuvių kilmės fotografų kūrybą, kviečia juos į rezidencijas Lietuvoje. Festivalio ir Kybartų bendruomenės pastangų dėka, M. Foreckis motinos gimtajame mieste viešėjo keturis kartus. Jam buvo sudarytos sąlygos matyti Kybartų gyvenimą iš arti: fotografuoti žymiojo Kybartų pučiamųjų orkestro gyvenimą, kybartiečių šventes – nuo vestuvių iki helovyno, pasienio ruožo muitinės darbą, pilką ir spalvotą Kybartų kasdienybę, jo žmones. Po pirmojo apsilankymo Kybartuose, fotografas festivalio kuratoriui Mindaugui Kavaliauskui atsiuntė emociingą žinutę: „pažiūrėk, šioje fotografijoje – mano žemė!“.

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“. Buvusi Klimų šeimos žemė

Parodoje Kybartuose bus rodomos kelios dešimtys fotografijų, o projekcijoje fotografas supažindins publiką su eilės metų skirtingų trumpų meninių rezidencijų metu Kybartų krašte sukurtomis fotografijomis. Rezidencijas organizavo fotomeno festivalis „Kaunas Photo“ ir Kybartų bendruomenė.

Lietuvos publikai M.Forecko darbai pažįstami. 2014 m. LR Seime „Kaunas Photo“ pristatė parodą „Lietuva. 1991 m. Sausis“, o 2016 m. projekto „Naujieji miesto naratyvai“ kontekste, jis su kitais Europos fotografais dokumentavo Kauno Savanorių prospektą. Šis darbas šviečiančios instaliacijos pavidalu buvo rodomas Kauno Rotušės aikštėje.

„Kaunas Photo“ – kasmetinis fotomeno festivalis Lietuvoje, rengiamas nuo 2004 m. Festivalio organizatoriai – VšĮ „Šviesos raštas“. Festivalį KAUNAS PHOTO remia [Lietuvos Kultūros taryba](#) ir [Kauno miesto savivaldybė](#). „Kaunas Photo“ programos Kybartuose partneriai – Kybartų bendruomenė, Vilkaviškio rajono savivaldybės Kybartų seniūnija. Mariušo Foreckio rezidencijas ir parodą Kybartuose parėmė [Lenkijos institutas Vilniuje](#).

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Mariusz Forecki „Kaimynai, kurių pažinoti negalėjau“

Lietuvos ir Australijos fotografo ir gamtosaugininko Olego Truchano legenda suskambės Ukrainoje

2017 m. lapkričio 16 d., ketvirtadienį, 18 val., Nacionaliniame Taraso Ševčenkos muziejuje Kijeve, bendradarbiaujant su LR ambasada Ukrainoje, KAUNAS PHOTO festivalis atidarė parodą „Olegas Truchanas – Lietuvos ir Australijos legenda“. Gausiai iliustruotas ir aprašytas Olego Truchano gyvenimo ir kūrybos kelias šios parodos tekstinėje,

filmuotoje medžiagoje pristatomas ukrainiečių kalba. Parodos atidaryme dalyvavo parodos kuratorius, festivalio KAUNAS PHOTO meno vadovas Mindaugas Kavaliauskas, Lietuvos Respublikos ambasadorius Ukrainoje Marius Janukonis ir Australijos ambasadorė Ukrainoje Melissa O'Rourke. Paroda veiks iki gruodžio 3 d.

Olegas Truchanas (1923-1972) – fotografas, keliautojas, tyrinėtojas, buriuotojas, gamtosaugininkas ir ekologinės sąmonės žadintojas, naudojęs fotografiją kaip pagrindinę priemonę visuomenės švietimui apie gamtos paveldą ir poreikį jį saugoti. Gimęs Šiauliuose, kur nuo XIX a. apsigyveno jo protėviai ukrainiečiai, po karo išvyko į Vakarų ir kurį laiką gavo prieglobstį pabėgėlių stovykloje Vokietijoje. Būtent čia Olegas Truchanas atrado fotografiją savo kelionių po Bavarijos bei Tirolio Alpes išpūdžiams įamžinti. Pažintis su fotografija buvo lemtinga. Fotografija puikiai tiko Tasmanijos gamtos grožio perteikimui, lydėjo fotografa ir gamtosaugininką visą likusį gyvenimą ir buvo raktas į tasmaniečių širdis, pakeitęs

politikos srovių kryptis, išmokęs žmones žvelgti į gamtą kaip į paveldą, o ne kaip priemonę civilizacijos tikslams siekti.

1949 m. Olegas Truchanas atvyko į Tasmaniją, kur nenurimstantį klajoklį užbūrė gamtiniais ištekliais turtinga sala, tapusi pagrindiniu jo fotografijų siužetu ir viso gyvenimo tikslu – išsaugoti Tasmanijos gamtos turtus ateities kartoms. Jis turėjo išskirtinį talentą savo pasakojimais bei fotografijomis perduoti savo meilę gamtai ir atskleisti magišką Tasmanijos salos grožį. 1972 m. sausio 6 d. žuvo Tasmanijoje, Gordono upėje. Apie Olego Truchano žūtį skelbė visi Tasmanijos laikraščiai, pareikšdami pagarbą ir užuojautą artimiesiems. Jo atminimui įamžinti išleistos knygos, sukurti dokumentiniai filmai, muzikos kūriniai, pavadintos gamtos draugijos, gamtos rezervatas, kalnas Tasmanijoje, gatvė fotografo gimtuosiuose Šiauliuose.

Pasak **KAUNAS PHOTO** vadovo **Mindaugo Kavaliausko**, svarbu pasidalinti žinia apie Olegą Truchaną – retu pavyzdžiu fotografijos istorijoje, kuris savo darbu pasiekė svarbių

rezultatų laukinės gamtos išsaugojimui, o paroda Ukrainoje – galimybė parodyti, kad tokia herojiška asmenybė ir jos palikimas priklauso mums visiems – Lietuvai, Australijai, taip pat ir Ukrainai, bei visam globalizuotam pasauliui, išgyvenančiam tapatybės, nesavanaudiškų idealų krizę.

„Jis buvo tikras gamtos žmogus: mylintis gamtą, tiriantis ją. Dėka jo aš taip pat turėjau galimybę susipažinti su, nors ir nedidele dalimi, nuostabia Tasmanijos gamta. Aš manau, kad jo nuveikti darbai Australijoje išliks kaip itin vertinga medžiaga ir brangi dovana. Džiaugiuosi, kad jūs ėmėtės iniciatyvos pristatyti šį žmogų, kurių taip reta pasaulyje. Jis nusipelnė mūsų pagarbos ir galime tik dėkoti, kad jis gyveno...“, – prisiminimais apie Olegą Truchaną dalinosi festivalio **KAUNAS PHOTO 2017** globėjas, gamtosaugininkas, **LR prezidentas Valdas Adamkus**, susitikęs su Olegu Truchanu kelionės po Australiją metu 1964 metais.

Parodos konsultantas **Jonas Nekrašius** (Šiauliai), dr. **Doug Spowart** (Brisbenas-Hobartas), parodos tekstų autoriai – prof. **Kristina Juraitė** (Kaunas) ir **Jonas Nekrašius**, parodos scenografiją sukūrė **Mindaugas Kavaliauskas**. Fotografijos iš Truchanų šeimos archyvo (© **Melva Truchanas**). Tekstus į ukrainiečių kalbą išvertė **Renata Kanarska** (Kijevas).

KAUNAS PHOTO festivalis, pradėtas organizuoti 2004 m., kylančių talentų ir premjerų festivalis, platforma šiuolaikinės fotografinės kūrybos dialogui tarp Šiaurės ir Pietų, Rytų ir Vakarų. Šalia parodų Kaune, festivalis rengia parodas kituose Lietuvos miestuose ir užsienyje. Nuo 2005 m. festivalis parodas surengė Suomijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, Kinijoje ir Naujojoje Zelandijoje.

Parodos organizatoriai: festivalis **KAUNAS PHOTO**, T. Ševčenkos

nacionalinis muziejus, LR ambasada Ukrainoje, Australijos ambasada Ukrainoje.

Rėmėjai – LR Kultūros ministerija, Lietuvos kultūros taryba, Lietuvos kultūros institutas.

